

Norveç

Norveç çocuk yazını 1837-1844 yılları arasında Asbjornsen ile Moe tarafından yayımlanan ve ulusal benliğe erişilmesinde de önemli katkısı olduğu söylenen halk masallarıyla başlamıştır. Çocuklar için şiirler de yazmış olan Moe'nin hayal ürünü bir eserinin *I bronden og i tjernet* (Kuyuda ve Gülde)'nin en az bir yüzyıl boyunca Norveç çocuklarını etkilediğini söylemek gerekir. Çocukların uzun süre peri masallarını ve şiirlerini okudukları bir başka Norveç şairi de Henrik Wergeland olmuştur.

XIX. yüzyılın sonları ile XX. yüzyılın başlarına rastlayan otuz yıllık sürenin (1890-1920) çocuk yayımları bakımından ülke için altın çağ olduğu ileri sürülebilir. Dikken Zwilgmeyer, küçük bir kasabada yaşayan bir kız çocuğun başından geçenleri anlatan Inger Johanne dizisi; Barbra Ring, "Prenses ve Kemancı" adındaki piyesi ve Johann Falkberget peri masallarıyla, bu döneme damgalarını vuran tanınmış Norveç yazarlarıdır.

Norveç çocuk yazınının çağdaş temsilcilerinden söz etmek gerekirse kahramanı kimsesiz bir çingene çocuğu olan *Yolda Bulunan Kız* adlı eseriyle Halvor Floden'i; anlamsız, eğlenceli şiirleriyle Zinken Hopp'u; birkaç kitabıyla devlet ödülü kazanan şair Jan-Magnus Bruheim'i; çetin bir delikanlının başından geçenlerin anlatıldığı ve 1968'de İngilizceye de *Undertow* (Anaför) diye çevrilen romanın yazarı Finn Havrevold'u; savaş uçaklarına ilişkin serüven romanlarıyla tanınan Leif Hamre'yi; *Karius ve Bakctus* (1952) adını taşıyan güldürücü eseriyle ün yapan Thorbjorn Egner'i önde gelen yazarlar arasında saymak gerekir.

Danimarka

Danimarka'da çocukların okuma gereksinimleri genellikle çeviri ya da uyarlanmış eserlerle karşılanmış ve bunun için daha çok komşu ülke Almanya'dan yararlanılmıştır. Bununla birlikte, ülkenin tekerlemeler, eğlenceli ve anlamsız şiirler konusunda zengin bir geleneğe sahip bulunduğu unutulmamalıdır. Bu tekerleme ve şiirler daha 1843'te derlenerek yayımlanmış, başta Andersen olmak üzere, *Peter'in Noeli* adlı eserin yazarı Johan Krohn, *Çocuklar İçin Şiir* adlı kitabın yazarı ve 1964 yılı Danimarka Çocuk Kitapları Ödülü'nün sahibi Halfdan Rasmussen, *Aydaki Çocuk* (1962) adını taşıyan resimli kitabın yazarı Ib Spang Olsen gibi XIX. ve XX. yüzyıl edebiyatçıları da etkilemiştir.

Çocuk yazını bakımından en büyük atılımını 1884'te Andersen'in ocakbaşı hikâyelerinin yayımıyla yapan Danimarka öbür İskandinavya ülkeleriyle karşılaştırılırsa İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bu alanda pek önemli bir gelişme göstermiş değildir. Bu dönemde yalnız resimli kitap yayımında nicelik ve nitelik bakımından bir ilerleme olduğu söylenebilir.

Danimarkalı çağdaş çocuk yazarları arasında ilgiyi çeken adlardan biri, kız çocukların hoşlandığı aşk romanları -özellikle *Kasımda İki Gün* adlı eseri ve endüstri toplumunun niteliklerini yansıtan gerçekçi hikâyeleri- ile tanınan Jytte Lyngbirk'tir. Anılması gereken bir başka yazar da *David* (1963) adındaki romanıyla ün kazanan Anne Holm'dur. Yerini yurdunu bırakmak zorunda kalan bir erkek çocuğun Danimarka'ya yaptığı yolculuğu anlatan bu eser 1965'te (Özgürlük İçin Kuzeye) *North to Freedom* adıyla İngilizceye de çevrilmiştir.

Finlandiya

Finlandiya'da aydın kesim uzun bir süre yazı dili olarak İsveççeyi kullanmıştır. Bu nedenle ilk çocuk yazarları eserlerini Fince yerine komşu ülkenin diliyle yazmışlardır. Eski ve ünlü Fin edebiyatçılarından Zacharias Topelius ve Anni Swan'ın peri ve halk masallarını İsveç diliyle yayımlamış olmaları bu tutumun canlı bir örneğidir. Kısa bir süre sonra Finceye de çevrilen bu eserler ulusal dilin ve yazının malı haline gelmişlerdir.

Fin çocuk yazını, Topelius'un halk yazınıyla ilgili çalışmaları ve Elias Lönnrot'un ulusal halk yazını ürünlerinden derlediği ve düzenlediği eserler (örneğin *Kalevela*, 1835) üzerine kurulmuştur denebilir. Ancak Finlandiya'da çocuk yazını kendine özgü nitelikleriyle Birinci Dünya